

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 190/2023-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou IILC, s. r. o., Mlynské nivy 73, Bratislava, IČO 47 257 229, v mene ktorej koná JUDr. Jaroslava Hannikerová, advokátka, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 86/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 86/2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré **j e** Krajský súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Krajský súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **530,86 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“)

v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 86/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov, a zároveň žiada o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 5 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 190/2023-16 z 30. marca 2023 bola ústavná sťažnosť sťažovateľa prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) je pod sp. zn. 7 C 213/2016 vedené konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia a náhrady škody, ktoré bolo iniciované na základe žaloby sťažovateľa. Okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 7 C 213/2016-181 z 8. októbra 2019, proti ktorému podal žalovaný odvolanie, o ktorom krajský súd do dňa podania ústavnej sťažnosti nerozhodol. Krajský súd až po podaní ústavnej sťažnosti rozhodol rozsudkom z 28. marca 2023 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil a sťažovateľovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zrekapituloval doterajší priebeh konania na okresnom súde a krajskom súde, pričom v podstatnom uviedol, že krajský súd vo veci nerozhodol a ani nenariadil žiadne pojednávanie. Zároveň konštatoval, že od podania odvolania prešlo viac ako 39 mesiacov a od posledného úkonu vo veci prešli skoro 3 roky.

5. Sťažovateľ osobitne zdôraznil, že 3. novembra 2022 podal sťažnosť na priet'ahy v konaní predsedovi krajského súdu, ktorý ju vyhodnotil ako dôvodnú pre vtedy približne 28-mesačnú nečinnosť krajského súdu.

6. Sťažovateľ je toho názoru, že dĺžka odvolacieho konania, ktoré trvá približne 3 roky, je jednoznačne neprimeraná a spôsobuje, že sa nachádza takmer 3 roky v právnej neistote týkajúcej sa otázky vydania bezdôvodného obohatenia a náhrady spôsobenej škody.

7. V súvislosti s kritériom právnej a faktickej zložitosti veci sťažovateľ zhodnotil, že v rámci daného konania nie je potrebné aplikovať väčšie množstvo právnych noriem, vec skutkovo nesúvisí s inými spormi a nie je potrebné vykonávať zložité dokazovanie. V súvislosti s posudzovaním svojho správania v napadnutom konaní sťažovateľ tvrdí, že si ako žalobca plnil svoje povinnosti vždy riadne a včas. Pri hodnotení postupu krajského súdu je presvedčený, že krajský súd v dôsledku nevykonávania úkonov smerujúcich k rozhodnutiu vo veci samej spôsobuje v napadnutom konaní zbytočné priet'ahy, a tým porušuje práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

8. Predseda krajského súdu vo svojom stanovisku poukázal na vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá v podstatnom uviedla, že spis bol predložený krajskému súdu 18. júna 2020 a že hlavným dôvodom, prečo krajský súd nevybavil vec bezprostredne po predložení, bolo to, že musel vybaviť

viac ako 500 skôr predložených nevybavených vecí. Zároveň uviedla, že uvedená vec jej bola ako zákonnej sudkyňi pridelená 3. júna 2022, keď prevzala viac ako 100 nerozhodnutých spisov, z ktorých najskôr vybavila veci predložené odvolaciemu súdu v roku 2019 a pracovnoprávne spory z roku 2020. V súvislosti s námietkami sťažovateľa uviedla, že súd musí podľa poradia rozhodnúť veci predložené skôr pred podaním sťažovateľa, pretože aj v týchto veciach čakajú strany sporu na rozhodnutie niekoľko rokov. Na margo námietky, že vo veci nebol urobený žiaden procesný úkon, zhodnotila, že vykonávať úkony v danej veci okrem samotného rozhodnutia nebolo potrebné. Zároveň poukázala na to, že krajský súd vo veci rozhodol rozsudkom z 28. marca 2023 a spisový materiál bol okresnému súdu vrátený 11. apríla 2023. Predseda krajského súdu sa s vyjadrením zákonnej sudkyne v plnom rozsahu stotožňuje a žiada, aby ústavný súd pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti zohľadnil, že krajský súd vo veci 28. marca 2023 rozhodol.

III.2. Replika sťažovateľa:

9. Sťažovateľ vo svojej replike v podstatnom uviedol, že odvolanie bolo podané 28. novembra 2019, vyjadril sa k nemu 4. marca 2020, pričom skutočnosť, prečo sa dostalo do dispozície sudkyne, ktorá o ňom mala rozhodnúť, až 3. júna 2022 (čiže po dvoch rokoch a troch mesiacoch), v stanovisku súdu vysvetlená nebola. V každom prípade sťažovateľ považuje takýto postup za porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru a za zbytočné prietahy v konaní v právnej veci o vydanie bezdôvodného obohatenia a náhrady škody. Zároveň poukázal na súvisiacu judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej sa za prietah v konaní chápe nečinnosť súdu trvajúca viac ako 6 mesiacov a akceptovateľná doba odvolacieho konania je približne 9 mesiacov. Podľa názoru sťažovateľa tak argument okresného súdu týkajúci sa skôr predložených a vybavených vecí pred vecou sťažovateľa neobstojí. Sťažovateľ na svojej ústavnej sťažnosti naďalej trvá. Krajský súd vo veci rozhodol po 2 rokoch a 9 mesiacoch, tým došlo k ukončeniu jeho snahy domôcť sa svojho práva po 6 rokoch a 7 mesiacoch od podania žaloby na príslušnom súde. Požadovanú výšku finančného zadost'učinenia sťažovateľ považuje za primeranú.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu všeobecného súdu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a pristúpil k posúdeniu veci samej.

11. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je založená na jeho tvrdení o dlhodobej nečinnosti krajského súdu v napadnutom odvolacom konaní.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote,

preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020)

13. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa.

14. Z hľadiska právnej a faktickej zložitosti veci ústavný súd uvádza, že v napadnutom konaní krajský súd ako súd odvolací preskúmaval rozsudok okresného súdu v konaní o vydaní bezdôvodného obohatenia a náhrady škody, pričom táto agenda je súčasťou štandardnej rozhodovacej praxe všeobecných súdov a nemožno ju považovať za právne ani fakticky zložitú.

15. S'ťažovateľ svojím správaním dĺžku napadnutého konania neovplyvnil.

16. Pri hodnotení postupu krajského súdu ústavný súd už na úvod konštatuje, že už samotná skutočnosť, že o odvolaní vo veci s'ťažovateľa bolo rozhodnuté jediným procesným úkonom až takmer po troch rokoch, nie je v súlade s požiadavkami práva na prerokovanie veci bez priet'ahov. Krajský súd sám vo svojom vyjadrení pripustil, že vo veci nebolo potrebné vykonávať žiadne iné procesné úkony okrem samotného rozhodnutia o odvolaní. Ústavný súd rešpektuje argumentáciu krajského súdu o jeho nadmernej zaťažnosti a vysokom počte skôr predložených spisov, avšak zároveň poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej priet'ahy v konaní nemožno ospravedlniť všeobecne známou preťaženosťou sudcov ani množstvom procesných úkonov sudcu; je totiž vecou štátu, aby organizoval svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva zakotvené v ústave i dohovore boli rešpektované, a prípadné nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu občanov, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv v primeranej dobe. Nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (m. m. IV. ÚS 337/2018).

17. Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol, že krajský súd v napadnutom konaní porušil základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1).

18. Vzhľadom na to, že krajský súd už vo veci rozhodol a spisový materiál bol aj s vyhotoveným rozsudkom vrátený okresnému súdu, ústavný súd nevyhovel návrhu s'ťažovateľa na vyslovenie príkazu konať v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy (výrok 4).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

19. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie

vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020).

20. V prerokúvanom prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadost'učinenia. Ústavný súd v okolnostiach prerokúvanej veci prihliadol na to, že napadnuté konanie pred krajským súdom trvalo takmer 3 roky, pričom krajský súd okrem samotného rozhodnutia nemusel vykonávať žiadne procesné úkony, ktoré by jeho konanie objektívne predĺžili.

21. V týchto okolnostiach ústavný súd považuje za primerané priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 1 000 eur pre s'ťažovateľa, ktoré bude povinný uhradiť krajský súd v zmysle § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (výrok 2). V prevyšujúcej časti návrhu s'ťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd nevyhovел (výrok 4).

VI.

Trovy konania

22. Ústavný súd priznal s'ťažovateľovi náhradu trov konania v sume 530,86 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), keďže s'ťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej s'ťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je vo výške 208,67 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške 12,52 eur, čo spolu činí sumu 530,86 eur vrátane príslušnej sadzby dane z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca je subjektom registrovaným pre daň z pridanej hodnoty ako jej platiteľ. Vzhľadom na uvedené ústavný súd vo veci náhrady trov konania s'ťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu. Priznanú náhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu s'ťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. mája 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu